

БИЛТЕН

Бр. 23
НОВЕМБАР 2023.

ЦЕНТАР ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ПОСЛОВЕ

САДРЖАЈ

МЕЂУНАРОДНЕ АКТУЕЛНОСТИ.....	3
У ЕВРОПСКОМ ПАРЛАМЕНТУ ПРЕДСТАВЉЕН МАСТЕР ПЛАН ЗА БРЗУ ЖЕЛЕЗНИЦУ ЕВРОПЕ	3
НА СЕДНИЦИ UNESЕ ПРЕДЛОЖЕНО ПОНОВНО УСПОСТАВЉАЊЕ ВОЗА ОД ЉУБЉАНЕ ДО БЕОГРАДА.....	4
ОДРЖАН UIC ВЕБИНАР О БЕЗБЕДНОСТИ	4
ПОТРЕБНА ВИЗИЈА РАЗВОЈА ЖЕЛЕЗНИЧКИХ СТАНИЦА У БУДУЋНОСТИ.....	5
ИТАЛИЈА ФОРМИРАЛА КОМПАНИЈУ ЗА ИЗГРАДЊУ НОВИХ КАРГО ТЕРМИНАЛА 6	
РЕВОЛУЦИОНАРНОСТ ТРАСПОРТНЕ ПОВЕЗАНОСТИ У ЦЕНТРАЛНОЈ И ИСТОЧНОЈ ЕВРОПИ.....	7
УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА	8
ОДРЖАН САСТАНАК COLPROFER РАДНЕ ГРУПЕ ЗА САЈБЕР КРИМИНАЛ	8
САСТАНАК ГЕНЕРАЛНЕ СКУПШТИНЕ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ РОБНОГ КОРИДОРА АЛПИ-ЗАПАДНИ БАЛКАН	9
РАДИОНИЦЕ SNCF-а О УПРАВЉАЊУ СТАНИЦАМА И ПОСЕТА ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ СТАНИЦИ „БЕОГРАД ЦЕНТАР“	9
ОДРЖАН ЗАЈЕДНИЧКИ САСТАНАК CER ГРУПА ЗА ЕКОНОМИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	10
САСТАНЦИ ЗА ПОТРЕБЕ <i>STAFFER</i> ПРОЈЕКТА	11
ОДРЖАН САСТАНАК ЦЕР РАДНЕ ГРУПЕ ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ.....	11

У ЕВРОПСКОМ ПАРЛАМЕНТУ ПРЕДСТАВЉЕН МАСТЕР ПЛАН ЗА БРЗУ ЖЕЛЕЗНИЦУ ЕВРОПЕ

Заједница европских железница и инфраструктурних компанија (**CER**) организовала је 8. новембра дискусију поводом **Мастер плана ЕУ за железницу великих брзина (HSR)** у Европском парламенту. Представљена је визија о будућем развоју железница великих брзина до 2050. године, заснована на чврстим резултатима неколико недавних студија и извештаја. У предложеном **Мастер плану ЕУ за железницу великих брзина (HSR)** истиче се како шира мрежа пруга за брзе возове може да ефикасно повеже све регионе у Европској унији постављањем кохерентног стандарда за квалитет транспорта широм Европе.

Према циљевима усвојеним у **Стратегији ЕУ о одрживој и паметној мобилности**, мрежа пруга за саобраћај брзих возова мора бити удвостручена до 2030. године и утвостручена до 2050. године. Поменута стратегија наглашава значај ширења интероперабилне железничке мреже великих брзина између главних и већих градова Европе, повезивањем градских чворишта и аеродрома, чиме се подстиче развој међународног железничког превоза путника.

Иако је кроз студије утврђено да постоји недостатак инвестиција који је потребно превазићи, ширењем мреже брзих пруга значајно би се повећала потражња за железницом на удаљености између 300 и 1.500 km. Самим тим, железница би до 2050. године постала преферирани вид транспорта на дугим европским релацијама. Авио-саобраћај би остао пожељан вид транспорта за путовања дужа од 1.500 km, док путовање аутомобилом остаје друга најважнија алтернатива у превозу на дужим релацијама. Политичка дебата прецизирала је пут за постизање **HSR** циљева у оквиру **Стратегије ЕУ о одрживој и паметној мобилности**, као и у погледу актуелне дебате за измену Уредбе о Трансевропској транспортној мрежи којом се предлажу планови за омогућавање преласка на еколошки вид мобилности.

Извор: CER.be

НА СЕДНИЦИ UNESCE ПРЕДЛОЖЕНО ПОНОВНО УСПОСТАВЉАЊЕ ВОЗА ОД ЉУБЉАНЕ ДО БЕОГРАДА

www.transport-community.org

Представници Транспортне заједнице учествовали су 16. новембра у Женеви на седници **Економске комисије Уједињених нација** у оквиру радног дела за железнички транспорт где се дискутовало о будућем међународном железничком саобраћају. Седници је присуствовало 70 делегата из 50 земаља, међународних организација, институција ЕУ и разних удружења.

О реформи саобраћајне политике и развоју **TEN-T** железничке мреже у региону Западног Балкана, у име **Транспортне заједнице** говорио је координатор за политику железничког саобраћаја, Дејан Ласица. Он је истакао да би са утицајем

стратешких промена у владиним политикама, међународни железнички саобраћај могао да се значајно повећа.

На седници је представљена саобраћајна политика за железнички транспорт за Западни Балкан. Током излагања, Дејан Ласица је изнео предлог којим се сугерише поновно успостављање железничког превоза путника од Љубљане до Београда, са везом до Сарајева, Подгорице и Скопља.

Извор: www.transport-community.org/transport-community-addresses-future-of-international-rail-traffic-at-77th-unece-working-party

ОДРЖАН УИС ВЕБИНАР О БЕЗБЕДНОСТИ

УИС вебинар о безбедности одржан је 8. новембра ове године, у оквиру *Платформе за безбедност*, и на истом је учествовало око 65 компанија. Овај вебинар имао је за циљ размену знања и најбоље праксе из области управљања ризиком, као и ефикасних мера за ублажавање ризика. Вебинар је обухватио следеће теме:

Процену ризика:

Презентације учесника бавиле су се ризиком од остављених предмета на прузи и шта би руководство железница требало да предузме како би боље сагледало и побољшало контролу ризика. Предмети на прузи доприносе ризику од удеса возова који се могу смањити превенцијом и ублажавањем последица, као и коришћењем технологије за геолоцирање предмета на прузи.

Активности у циљу одржавања безбедности инфраструктуре:

Презентације учесника су биле фокусиране на процедуре које су тренутно на снази и шта компаније предузимају како би минимизирале упаде и сударе са великим животињама. Европска унија је урадила значајан обим посла у погледу усвајања стандарда како би ефикасније управљала овим ризиком. Међутим, потребно је учинити више на решавању системских проблема током активности одржавања инфраструктуре. Анализа инцидената, разумевање зашто се ствари дешавају и да ли су

усвојени стандарди ефикасни, као и идентификовање недостатака и унапређење безбедносне културе, од суштинског су значаја за решавање овог питања.

Научене лекције:

Презентације учесника су се фокусирале на бројне недавне случајеве судара возова који наглашавају важност постојања процедура. Искуство је показало да се након активности одржавања инфраструктуре сви предмети који се оставе у близини пруге морају или осигурати или уклонити, како не би оштетили или чак проузроковали исклизнуће возова.

Иновативна решења:

Презентације учесника бавиле су се технолошким иновацијама које могу да играју кључну улогу у побољшању безбедности и спречавању инцидената на пругама. Примери укључују примену вештачке интелигенције која може аутоматски да открије предмете који су остали на прузи, као и коришћење **Geofencing** технологије за идентификацију локација уз помоћ **GPS**, као и малих уређаја за слање радио сигнала којима се врши одређивање виртуелних параметара одређене локације или зоне. На пример, за раднике на прузи, мали носиви сигурносни уређаји омогућавају да приликом доласка воза радници буду упозорени, светлима и вибрацијама, чим изађу из безбедне зоне која је дефинисана виртуелним параметрима. У закључцима вебинара истакнуто је да железница треба да се прилагоди окружењу које се стално мења и да направи најбољи избор при одабиру нових производа и технологија.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/uic-safety-webinar-held-on-8-november-2023>

ПОТРЕБНА ВИЗИЈА РАЗВОЈА ЖЕЛЕЗНИЧКИХ СТАНИЦА У БУДУЋНОСТИ

Почетком октобра одржан је **Међународни фестивал путника у Бечу**, са акцентом на искуства путника током путовања. **Takamasa Suzuki** је, у име **Међународне железничке уније (UIC)**, одржао презентацију о циљевима пројекта **Rail4Cities** са темом „Станице као градска чворишта“ представљајући визију како станице треба да изгледају и шта све треба да садрже у будућности. Према анализама поменутог пројекта, железничке станице су превазишле своју традиционалну улогу транзитних тачака и постале су незаменљива урбана чворишта која служе вишеструкој сврси у градовима. Као резултат транзиције, железнице се суочавају са новим изазовима, као што су:

- **Одрживост и отпорност:** да би се осигурало да служе дугорочно својим друштвеним заједницама, станице морају бити изграђене са ставкама одрживости и отпорности. Морају бити пројектоване да издрже тест времена што их чини стубовима стабилности и еколошке свести.

- **Флексибилност и прилагодљивост:** динамична природа градова захтева да железничке станице остану флексибилне и прилагодљиве, способне да се прилагоде растућим друштвеним потребама и очекивањима, да имају више од улоге железничког транспорта. Да би се успешно постигли циљеви за унапређење станица, кључно је имати одговоре на следећа питања:

- Ко користи станице и возове?
- Ко станује у близини ових станица?
- Шта окружује ове станице у урбаном окружењу?
- Како људи приступају овим станицама?
- Каква очекивања појединци имају у вези са улогом ових станица у задовољавању њихових потреба?

Често су улоге и очекивања од станице недефинисане, неизвесне и непредвидиве. Да би се осигурало да станице функционишу оптимално као урбана чворишта, императив је да се испуне циљеви: флексибилности, прилагодљивости, одрживости и отпорности. Како наши градови настављају да расту и трансформишу се, железничке станице у њима морају да држе корак са развојем градова, подстичући одрживост, прилагодљивост и услуге усмерене на друштвену заједницу.

Извор: <https://uic.org/com/enews/rail4cities-is-represented-at-the-world-passenger-festival-in-vienna>

ИТАЛИЈА ФОРМИРАЛА КОМПАНИЈУ ЗА ИЗГРАДЊУ НОВИХ КАРГО ТЕРМИНАЛА

Крајем новембра, компаније **Mercitalia Logistics** и **MSC Group** потписале су Меморандум о сарадњи за успостављање нове компаније која ће градити нове карго терминале за развој интермодалног поморског и железничког транспорта у Италији. Ова иницијатива је део заједничке мисије италијанских држаних железница (**Ferrovie dello Stato Italiane**) и **MSC Group** у циљу подршке развоју италијанске економије кроз веће учешће железничке мобилности.

Споразум је део иницијатива предвиђених пословним планом који подразумева унапређење рада постојећих терминала и изградњу нових технолошки унапређених мултимодалних чворишта са малим утицајем на животну средину. Тиме ће се омогућити повећање обима железничког теретног саобраћаја захваљујући све ефикаснијем повезивању италијанских лука и терминала са националном мрежом и европским железничким коридорима и консолидовати интеграција поморско-железничко-друмског транспортног система. Овим уговором корисницима услуга понудиће се оптимизована и одржива логистичка решења на транспортној оси Италија - Северна Европа.

Извор: <https://www.railwaypro.com/wp/italy-creates-company-to-build-new-cargo-terminals/>

РЕВОЛУЦИОНАРНОСТ ТРАСПОРТНЕ ПОВЕЗАНОСТИ У ЦЕНТРАЛНОЈ И ИСТОЧНОЈ ЕВРОПИ

У Пољској је недавно представљен свеобухватни мултимодални транспортни пројекат **Centralny Port Komunikacyjny (CPK)**, који је заснован на три главна стуба: аеродромско чвориште, нова железничка мрежа и аеродромски град. Као стратешка инфраструктурна инвестиција **CPK** ће интегрисати авио, железнички и друмски саобраћај, повезујући приближно 180 милиона становника Централне и Источне Европе (**CEE**).

Пројекат укључује инвестиције у изградњу око 2.000 км нове пруге за саобраћање брзих возова, који ће повезати све веће градове у Пољској са временом саобраћања испод два сата и тридесет минута. Тиме ће се унапредити повезаност у региону, а железнички саобраћај постаће конкурентнији у односу на кратке авио летове.

Да би се обезбедио ефикасан и поуздан транспорт робе, **CPK** даје предност интермодалним возовима, а посебно *шатл* возовима, који саобраћају по фиксном реду вожње у гарантованим временским терминима. Овај приступ ће обезбедити већу флексибилност за превознике робе, а истовремено ће обезбедити да услуге за превоз путника буду благовремене и ефикасне. Интеграција услуга за превоз робе и путника довешће до одрживијег и исплативијег транспортног система у поменутом региону.

Извор: <https://www.railwaypro.com/wp/cpk-revolutionizing-transport-connectivity-in-central-and-eastern-europe/>

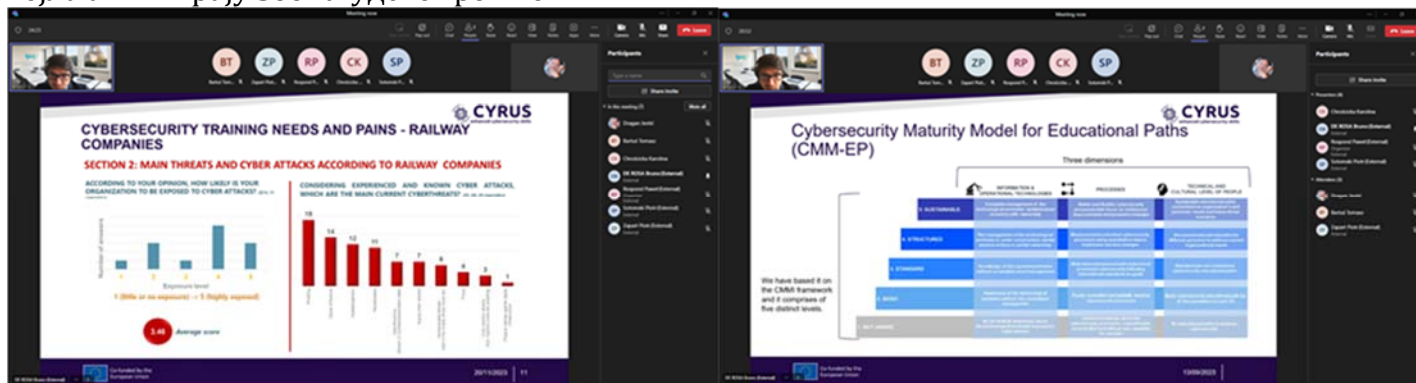
УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА

„Инфраструктура железнице Србије“ а.д. (ИЖС) је, као активни члан међународних железничких организација: Међународне железничке уније (UIC), Заједнице европских железница и инфраструктурних компанија (CER), Железничке мреже Европе (RNE) и Међународне организације за железничку безбедност (COLPOFER), наставила са учешћем на састанцима ових организација. Одређене међународне активности и већи део састанака су одржани у онлајн формату.

ОДРЖАН САСТАНАК COLPOFER РАДНЕ ГРУПЕ ЗА САЈБЕР КРИМИНАЛ

Састанак Радне групе за сајбер криминал на железници, одржан је 20. новембра ове године, у онлајн формату у оквиру **COLPOFER** организације, која се бави тематиком безбедности на железници. Састанак је водио председавајући **Pawel Rospond**, експерт за сајбер безбедност из **Железница Пољске (PKP)**. На састанку се радила анализа података, који су дати на претходном састанку, везано за количину и типове напада у рачунарским мрежама. Анализом је доказано да највеће претње још увек долазе преко имејл порука. Потребно је да заштита овог вида комуникације и даље буде на високом нивоу, јер је ово један од видова уласка у компанију са великом шансом да се претње из садржаја имејла активирају због људске грешке.

Такође, извршен је детаљан приказ **EU** пројекта **CYRUS**, намењеног за помоћ транспортним компанијама у борби против сајбер претњи и напада. У пројекат су укључене одређене компаније из **EU**, са описима како се предвиђа елиминација напада на рачунарске мреже. Један од видова одбране је и едукација свих запослених. План је да се едукација ради на свим нивоима у компанији.

На крају, као проблем о коме је кренуло да се дискутује везан је за едукацију запослених који раде одбрану од свих врста напада. Дошло се до тачке где се ниво потребног знања за квалитетног администратора поприлично повећао. Поставља се питање да ли могу да се нађу такви кадрови на тржишту, и ово је једна од тема о којој ће се дискутовати и на следећем састанку. На састанку је у име ИЖС учествовао начелник Одељења за рачунарске мреже ИЖС.

САСТАНАК ГЕНЕРАЛНЕ СКУПШТИНЕ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ РОБНОГ КОРИДОРА АЛПИ-ЗАПАДНИ БАЛКАН

Alpine-Western Balkan
rail freight corridor

Састанак Генералне скупштине железничког робног коридора *Алпи-Западни Балкан* одржан је 23. новембра 2023. године у Љубљани, у хибридном формату. На састанку је било речи о статусу буџета коридора за 2023. и о предлогу

буџета коридора за 2024. годину. Такође се дискутовало о резултатима пројекта за смањење времена бављења на граничном прелазу Добова и могућностима за проширење пројекта на друге граничне прелазе на коридору, активностима **C-OSS**, документима и циљевима које је потребно реализовати у оквиру СЕФ техничке помоћи, одржаном **RAG TAG** састанку у Бугарској, спроведеној анкети о задовољству корисника услуга коридора. На састанку су у име ИЖС учествовали менаџер за саобраћајне послове у својству члана Генералне скупштине коридора и представник Центра за међународне послове.

РАДИОНИЦЕ SNCF-а О УПРАВЉАЊУ СТАНИЦАМА И ПОСЕТА ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ СТАНИЦИ „БЕОГРАД ЦЕНТАР“

Посета делегације SNCF телекомандном центру у станици Београд Центар

Запослени у *Инфраструктури железнице Србије* а.д. имали су прилику да присуствују 28.11.2023. године радионицама које су организовале *Француске железнице (SNCF)*, тачније подружница „*Чворови и станице*“, које је предводио генерални директор **Fabrice Morenon**, а све у циљу размене искустава на тему управљања станицама.

Присутнима је презентован француски модел јавно-приватног партнерства између приватног и јавног предузећа. Одрживост овог модела у финансијском смислу огледа се у приходовању од активности на станици и њиховом распоређивању.

Поред горенаведеног, било је речи и о управљању активностима које се односе на чистоћу станица и тоалета. По овом питању SNCF користи два алата: анонимне анкете и одређени софтвер. Анонимне анкете спроводе се углавном на великим станицама. Корисници одговарају на питања давањем оцене од 0-10 и прикупљени резултати служе за рангирање станица по учинку. У том случају, пролази се кроз све наведене ставке и уколико се утврде недостаци, приликом обиласка станица, налаже се отклањање истих.

Посета делегације SNCF контролном центру за видео надзор у станици Београд Центар

Делегација SNCF и ИЖС у холу станице Београд Центар

Следећег дана француска делегација је по први пут посетила новоизграђену станицу Београд Центар и поделила своје импресије и сугестије са руководиоцима ИЖС. Очекује се наставак сарадње и у 2024. години, у којој ће се заједнички радити на размени добрих пракси и проналажењу задовољавајућих решења унутар поменуте тематике.

ОДРЖАН ЗАЈЕДНИЧКИ САСТАНАК CER ГРУПА ЗА ЕКОНОМИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Заједница европских железница и инфраструктурних компанија CER одржала је 16. новембра заједнички састанак радних група за економију и животну средину у хибридном формату. Састанак је почео са презентацијом о економској процени утицаја *Директиве о комбинованом транспорту*, коју ће CER пажљиво испитати, како би боље разумео и изнео предлоге амандмана за заштиту интереса

железнице у новом законодавном оквиру.

Дискутовало се и о темама као што су: енергеска криза, екстерни трошкови, евалуација спровођења принципа “загађивач плаћа”, тржиште угљеника и опорезивање истог, заједнички оквир за израчунавање и извештавање о емисијама гасова са ефектом стаклене баште (*CountEmissionsEU*), декарбонизација железница, као и о *Директиви о извештавању о корпоративној одрживости*.

Чланови су информисани о предстојећој студији **DG MOVE** о екстерним трошковима, која ће бити релевантна за *Директиву о комбинованом транспорту*, али и за Смернице у вези државне помоћи железницама. **CER** је постигао успех у Европском парламенту у вези са прописима о одрживом коришћењу производа за заштиту од корова, а с тим у вези продужено је коришћење глифосата у наредних 10 година. Чланови су такође подстакнути да прате расподелу прихода од **ETS**-а за железничке пројекте. Представник Европских управљача инфраструктуре (**EIM**) изнео је информације о резултатима рада по питању *Уредбе о Ф-гасу* и *Уредбе о обнови природе*. **CER** наставља да прати друге законодавне предлоге, укључујући испарења приликом заваривања и ограничења **PFAS**. Радна група је разматрала да у свој дневни ред уврсти и *Уредбу о отпреми отпада*. На састанку је у име ИЖС учествовала представница Центра за међународне послове.

САСТАНЦИ ЗА ПОТРЕБЕ *STAFFER* ПРОЈЕКТА

STAFFER
EUROPEAN RAIL SKILLS ALLIANCE

У новембру је одржано пет састанка у вези са радним задатком 6.7, као и општи састанак за радни пакет 7. Током поменутих састанака усаглашени су формати пилот активности које ће се заснивати на темама као што су диверзитет и европски начин размишљања. Једна од пилот активности ће бити менторски програм чији је

фокус диверзитет, а намењен је женама инжењеркама запосленим у железничким предузећима. Европски начин размишљања ће бити обухваћен кратким филмом који представља другу пилот активност.

На општем састанку у вези са Радним пакетом 7 размењене су информације о новитетима и тренутном статусу. Циљ у оквиру овог радног пакета је израда дугорочне стратегије и акционог плана за железнички сектор. Поменута стратегија ће обухватати интегрисану стратегију за вештине и посебну стратегију за промовисање атрактивности сектора узимајући у обзир различите маркетиншке мере. Акциони план подразумева развој плана за прибављање политичке и финансијске подршке неопходне за имплементацију **STAFFER** препорука за програме образовања, мобилности и обука, као и план имплементације стратегије. Координатори задатака су овом приликом презентовали досадашње резултате и структуру докумената у којима ће резултати бити садржани.

ОДРЖАН САСТАНАК ЦЕР РАДНЕ ГРУПЕ ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ

Састанак CER Радне групе за људске ресурсе одржан је 23. новембра 2023. године. Једна од кључних тема се односила на статус имплементације пројекта „**Жене на железници**“ у сарадњи са **ETF**-ом који финансира Европска комисија, као и пријаву за исти, која је у јуну ове године поднета Генералном директорату за запошљавање (**DG Employment**) на одобрење и финансијску подршку.

На састанку је било речи и о новитетима у вези са **STAFFER** пројектом, у којем учествује значајан број железничких предузећа, образовних институција, добављача и произвођача у железничкој индустрији, међу којима је и ИЖС, затим Директиви о машиновођама и секторском социјалном дијалогу. Посебна тема је био процес за ревизију **Директиве CMRD**, у циљу укључивања „испарења приликом заваривања“. Директивом су одређени услови заштите радника од ризика по здравље и безбедност који се јављају, или се могу јавити услед изложености канцерогеним, мутагеним или репротоксичним супстанцама на раду. Европска комисија предвиђа крајњи предлог за први квартал 2024. године. Након што предлог буде објављен, Европски парламент и Савет ЕУ ће прегледати и према потреби допунити или изменити текст.